

KARKKILAN KAUPUNGIN YMPÄRISTÖNSUOJELUVIRANOMAISEN TAKSAN PERUSTELUT**1. Yleistä**

Taksassa on pyritty noudattamaan mahdollisimman pitkälle valtion maksuperustelainsäädännön periaatteita ja tavoitteita, kuten ympäristönsuojelulain 105 §:ssä edellytetään. Taksa mahdollistaa myös poikkeustilanteissa joustavan menettelyn ja tarvittavan maksujen kohtuullistamismahdollisuuden.

2. Taksan yksityiskohtaiset perustelut**1 § Soveltamisala**

1.1 Ympäristönsuojelulain (86/2000), vesilain (587/2011), jätelain (646/2011) ja merenkulun ympäristönsuojelulain (1672/2009) mukaisten kunnan toimivaltaan kuuluvien lupien, ilmoitusten ja muiden asioiden käsittelystä kunnan ympäristönsuojeluviranomaisessa voidaan periä maksu, jonka perusteet tulee tarkemmin määrätä kunnan hyväksymässä taksassa. Maksu voidaan periä myös muusta kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen lakisääteisestä tehtävästä silloin, kun säädös sisältää maksun perimismahdollisuuden. Tällöin säädösmuutostenkin seurauksena voidaan tarvittaessa periä maksu sellaisen asian käsittelystä, jossa se on lain mukaan mahdollista.

2 § Maksujen määräytymisperusteet

2.1 Edellä 1.1 kohdassa mainittujen lainkohtien mukaan kunnalle perittävän maksun perusteiden on soveltuvien osin vastattava valtion maksuperustelakia (150/1992), jonka 6 §:n mukaan maksun suuruuden tulee vastata suoritteen tuottamisesta aiheutuvien kokonaiskustannusten määrää eli omakustannusarvoa.

2.2 Valtion maksuperusteasetuksen (211/1992) 1 §:ssä on määritelty omakustannusarvoon kuuluvaksi suoritteen tuottamisesta aiheutuvien erilliskustannusten lisäksi myös asian käsittelyn aiheuttama osuus ns. yleishallintokustannuksista. Edelleen maksuperustelainsäädännön periaatteiden mukaan tulisi kaikki asian käsittelystä aiheutuvat kustannukset sisältyä taksan mukaisiin maksuihin. Tämän vuoksi myös asianomaisten kuulemisesta sekä hakemuksen ja päätöksen tiedottamisesta aiheutuvat kulut, kuten sanomalehti-ilmoituksesta aiheutuvat kulut, tulisi olla kiinteässä maksussa mukana.

2.3 Poikkeustapauksissa, kuten taksan 10 §:n 2 momentin mukaisissa tilanteissa, asian käsittelymaksun laskeminen asian käsittelyyn kuluneen työajan perusteella samoin kuin taksan liitteinä olevien maksutaulukoiden laskeminen edellyttää asian käsittelyn omakustannusarvon selvittämistä ja esittämistä taksassa.

3 § Lupien, ilmoitusten ja muiden asioiden käsittelymaksut

3.1 Keskimääräiseen käsittelyaikaan ja omakustannusarvoon sekä keskimääräisiin kuulemis- ja tiedottamiskustannuksiin perustuvat maksut esitetään taksan liitteenä olevassa maksutaulukossa.

4 § Menettelyn laajuudesta johtuvat lisämaksut

4.1 Erilaisten laitosten ja toimintojen lupien tai ilmoitusten käsittely voi lisäselvitysten ja asianosaisten kuulemiseen laajuuden osalta poiketa merkittävästi toisistaan. Tämän vuoksi on perusteltua ottaa taksaan mukaan mahdollisuus periä asiantuntijaviranomaiselta hankittavasta lausunnosta aiheutuneet kustannukset. Myös mahdollisesti tarvittavan konsultti- tai muun asiantuntijaselvityksen kustannukset on tarvittaessa oltava mahdollisuus periä hakijalta.

Ympäristönsuojeluasetuksen 17 §:n 2 momentin mukaan lupaviranomainen voi tarvittaessa lupa-asian selvittämiseksi järjestää kuulemistilaisuuden tai järjestää katselmuksen hallintomenettelylain säännösten mukaisesti. Tällaisten tapausten varalta on perusteltua taksassa olla mahdollisuus periä niistä aiheutuneet tilavuokra-, matka- ja muut vastaavat erikseen laskutetut kulut hakijalta sekä lisämaksu tilaisuuksien järjestämisestä viranomaiselle aiheutuneiden muiden kustannusten johdosta.

5 § Maksun alentaminen tai korottaminen

- 5.1 Merkittävästi keskimääräistä vähäisemmän tai suuremman asian käsittelyn vaatiman työmäärän perusteella maksua voitaisiin tarvittaessa alentaa tai korottaa. Tämä tulee ratkaista tapauskohtaisesti ja päätökselle on esitettävä perustelut.

Ympäristönsuojeluasetuksen 9 §:n 2 momentin mukaan lupahakemuksessa tulee esittää selvitys käytettävästä energiasta ja sen käytön tehokkuudesta sekä mahdollisesta ympäristöasioiden hallintajärjestelmästä ja edelleen 19 §:n 3 momentin mukaan lupapäätöksen ratkaisuosassa on tarvittaessa käytävä ilmi, miten ympäristöasioiden hallintajärjestelmät tai energiansäästösopimuksiin perustuvat toimet ja raportointi on otettu huomioon lupamääräyksiä annettaessa. Tällaisten sopimusten ja järjestelmien voidaan katsoa vähentävän viranomaisen selvittämisen ja määräystenantotarvetta ja siten pienentävän asian vaatimaa käsittelyaikaa, joten näiden perusteella maksua voidaan alentaa.

Maatilojen osalta ympäristötukijärjestelmän mukaisten vapaaehtoisten vesiensuojelutoimenpiteiden toteuttaminen vähentää viranomaisen tarvetta selvittää lupakäsittelyssä erikseen näitä asioita ja toisaalta tällaisten tilojen osalta lupahakemuksen edellyttämien selvitysten ja tietojen saanti on helpompaa. Tällaisten tilojen osalta maksua voitaisiin alentaa.

- 5.2 Toiminnan olennaista muuttamista tai lupapäätöksen tarkistamista taikka uudistamista koskevan asian käsittely saattaa usein olla työmäärältään joko uuden luvan käsittelyä vastaava tai sitten merkittävästi vähäisempi. Jos työmäärää voidaan pitää merkittävästi vastaavaa uuden luvan käsittelyä pienempänä, voidaan maksua alentaa.
- 5.3 Luvan tai ilmoituspäätöksen teknisluontoinen muuttaminen tai muu lupamääräysten vähäinen muutos on yleensä työmäärältään huomattavan vähäinen verrattuna normaalikäsittelyyn, joten tällaisissa tapauksissa on perusteltua alentaa maksua.
- 5.4 Ympäristönsuojelulain voimaannpanosta annetun lain 5 §:n 2 momentin ja 7 §:n mukaisten asioiden käsittely on työmäärältään täysin uuden hakemuksen käsittelyä vastaava, joten maksun alentamiselle ei ole perusteita, vaikkakin on kyse olemassa olevien toimintojen uudelleen luvittamisesta.
- 5.5 Ympäristönsuojelulain 35 §:n 4 momentin mukaan, jos samalla toiminta-alueella sijaitsevilla usealla ympäristöluvanvaraisella toiminnalla on sellainen tekninen ja toiminnallinen yhteys, että niiden ympäristövaikutuksia tai jätehuoltoa on tarpeen tarkastella yhdessä, toimintoihin on haettava lupaa samanaikaisesti eri lupahakemuksilla tai yhteisesti yhdellä lupahakemuksella. Lupaa voidaan kuitenkin hakea erikseen, jos hakemuksen johdosta ei ole tarpeen muuttaa muita toimintoja koskevaa voimassa olevaa lupaa.

Tällaisessa tapauksessa ympäristövaikutuksia tai jätehuoltoa tarkastellaan yhdessä. Tällöin lupa-asiaan käytetty viranomaisen työmäärä vähenee verrattuna yksittäin käsiteltäviin lupahakemuksiin sekä asian selvittämisen että itse menettelyn osalta. Lainkohdan tarkoittamassa tilanteessa on kuitenkin syytä periä maksua kaikista ympäristöluvanvaraisista toiminnoista, koska kunkin toiminnan osalta asia on tutkittava ja ratkaistava.

- 5.6 Ympäristönsuojeluasetuksen 1 §:n 2 momentin mukaan tärkeälle tai muulle vedenhankintakäyttöön soveltuvalla alueella sijoitettavalle, mutta 1 §:n 1 momentissa tarkoitettua vähäisempään toimintaan on haettava ympäristölupa, jos toiminnasta voi aiheutua pohjaveden pilaantumisen vaaraa.

Tällaisen vähäisemmän, mutta pohjavesialueelle sijoitettavana luvanvaraisen toiminnan osalta lienee perusteltua lupamaksua alentaa tapauksissa, joissa tällaisen luvan käsittely on työmäärältään vähäisempi. Toisaalta voidaan perustellusti olettaa myös joissain tapauksissa tällaisen toiminnan luvanvaraisuuden arvioinnin aiheuttavan tavanomaista enemmän lisätyötä viranomaiselle, jolloin alentamiselle ei ole perusteita.

- 5.7 Ympäristönsuojelulain 38 §:n mukaan ympäristölupahakemusta koskevasta kuulutuksesta on ilmoitettava ainakin yhdessä toiminnan vaikutusalueella yleisesti leviävässä sanomalehdessä, jollei asian merkitys ole vähäinen tai ilmoittaminen on muutoin ilmeisen tarpeetonta. Vastaavin perustein lain 54 §:n mukaan tulee tieto päätöksestä julkaista sanomalehdessä. Edelleen lain 60 - 62 §:ien mukaisen ilmoituksen vireilläolosta on ilmoitettava ja kuultava asianosaisia hallintomenettelylain säännösten mukaisesti. Myös näissä tapauksissa saattaa olla joissain tapauksissa tarpeen ilmoittaa asiasta sanomalehdessä.

Sanomalehti-ilmoituksen julkaiseminen on pääsääntö ja siitä aiheutuvat kustannukset sisältyvät taksan mukaisiin maksuihin. Ainoastaan poikkeustapauksissa, mikäli asian merkitys on vähäinen tai ilmoittaminen on muutoin ilmeisen tarpeetonta, voidaan ilmoitus jättää julkaisematta. Näitä tapauksia varten on perusteltua taksassa olla mahdollisuus vähentää maksusta siihen sisältyvät keskimääräiset ilmoituskustannukset.

6 § Hakemuksen, ilmoituksen tai muun asian peruuttaminen tai raukeaminen

- 6.1 Asian käsittely kunnan ympäristönsuojeluviranomaisessa voi raueta siksi, että hakija peruuttaa hakemuksensa, ilmoituksensa tai muun asian taikka asia voi raueta muusta syystä ennen viranomaisen päätöksen antamista. Tällaisten tapausten osalta voisi olla kohtuullista alentaa käsittelymaksua. Usein tällaisissa tapauksissa viranomainen on ryhtynyt oleellisiin toimiin hakemuksen käsittelemiseksi tai asian käsittely on saatu lähes valmiiksi. Tällaisissa tapauksissa on perusteltua periä hakemuksen käsittelystä aiheutuneet 4 §:n mukaiset kustannukset sekä erikseen määrättävä vähimmäisosuus 3 §:n mukaisesta maksusta.

7 § Hakemuksen tai ilmoituksen hylkääminen tai tutkimatta jättäminen

- 7.1 Hylkäävään päätöksen käsittely vaatii vastaavat selvitykset ja usein huomattavasti laajemmat perustelut kuin myönteisen päätöksen käsittely. Tämän vuoksi on perusteltua periä hylkäävästä päätöksestä sama maksu kuin myönteisistäkin päätöksistä. Joissain tapauksissa hylkäysperuste on niin ilmeisen selvä, että asian käsittelyyn ei mene paljonkaan aikaa. Tällaisissa tapauksissa tulee olla mahdollista alentaa maksua.
- 7.2 Päätös hakemuksen tai ilmoituksen jättämisestä tutkittavaksi ottamatta tapahtuu yleensä nopeasti, koska tällaiset asiat ovat yleensä täysin selkeitä. Tällaisissa tapauksissa maksun perimiselle ei ole perusteita.

8 § Palautetun hakemuksen käsittelymaksu

- 8.1 Mikäli tuomioistuin muutoksenhaun johdosta palauttaa asian uudelleen käsiteltäväksi, asian käsittelyä käytännössä jatketaan siitä, mihin se jäi aiemmassa käsittelyssä. Tämän vuoksi taksan mukaisesta käsittelymaksusta tulee vähentää, mitä samassa asiassa aikaisemmin annetusta ympäristönsuojeluviranomaisen päätöksestä on peritty.

8.2 Mikäli tuomioistuin muutoksenhaun johdosta kumoaa päätöksen sen vuoksi, että hakija ei ole ollut hakemansa luvan tarpeessa, on kohtuullista palauttaa hakijalle mahdollisesti peritty maksu kokonaisuudessaan. Tällaisessa asiassa voidaan katsoa tilanteen johtuneen osittain myös viranomaisen virheellisistä tulkinnoista, jolloin maksun palauttamiselle on myös tämä vuoksi perusteet.

9 § Vakuuspäätöksen maksu

9.1 Ympäristönsuojelulain 101 §:n mukaan lupaviranomainen voi hakijan pyynnöstä määrätä, että toiminta voidaan muutoksenhausta huolimatta aloittaa lupapäätöstä noudattaen, jos hakija asettaa hyväksyttävän vakuuden ympäristön saattamiseksi ennalleen lupapäätöksen kumoamisen tai lupamääräysten muuttamisen varalle. Tällaisen vakuuden hyväksymistä koskevan asian käsittelyssä viranomainen joutuu selvittämään mm. tekeekö toiminnan käynnistäminen muutoksenhaun hyödyttömäksi, mitä mahdollisesti tarvittava ympäristön ennallistaminen tulisi maksamaan ja minkä laatuisen vakuus voidaan hyväksyä. Tällaisissa tilanteissa on perusteltua periä hakijalta lisämaksu, jonka suuruus on määrätty osuus toimintaa koskevasta 3 §:n mukaisesta maksusta.

10 § Maksun kohtuullistaminen tai määrääminen poikkeustapauksissa

10.1 Taksan mukaisen maksun soveltaminen saattaa joissain tapauksissa asian luonne tai merkitys huomioon ottaen johtaa kohtuuttoman suureen maksuun, jolloin tulee olla mahdollisuus erityisistä syistä määrätä maksu taksasta poikkeavasti. Tällaisia erityisiä syitä on määritelty maksuperustelain 6 §:n 3 momentissa. Maksun tulee tällaisissakin tilanteissa kattaa viranomaiselle hakemuksen käsittelyn edellyttämistä asiantuntijalausunnoista tms. aiheutuneet kustannukset. Koska hakemuksen käsittely aiheuttaa viranomaiselle aina kustannuksia, tulee niiden kattamiseksi periä joku osuus taksan mukaisesta maksusta.

10.2 Tietyissä erityistapauksissa, esimerkiksi poikkeuksellisen laajan ja vaikean asian käsittelyn todelliset kustannukset saattavat muodostua merkittävästi taksan mukaisista maksuista suuremmaksi. Tällaisissa tapauksissa niiden osalta tulee olla mahdollisuus periä käsittelymaksu toteutuneitten kustannusten mukaisesti. Tällaisissa tilanteissa pitää taksasta poikkeaminen perustella kustannusseurantaan perustuvalla laskelmalla ja muiden kustannusten erittelyselvityksellä. Tällaiset selvitykset tulee liittää myös käsittelymaksua koskevaan laskuun.

11 § Maksusta, maksun palauttamisesta ja poikkeuksesta päättäminen

11.1 Ympäristönsuojelulain 96 §:n 3 momentin mukaan käsittelymaksusta valitetaan samassa järjestyksessä kuin pääasiasta. Tällä perusteella maksusta, maksun palauttamisesta, maksun alentamisesta ja maksun lykkäämisestä tulee ympäristönsuojeluviranomaisen määrätä pääasiaa koskevassa päätöksessä tai samanaikaisesti annettavalla erillisellä päätöksellä. Mikäli maksusta tehdään erillinen päätös tulee päätös ja maksulippu lähettää maksuvelvolliselle samalla kun pääasiaa koskeva päätöskin lähetetään.

12 § Maksun suorittaminen ja periminen

12.1 Maksun suorittamisesta on perusteltua määrätä taksassa ja voidaan katsoa kohtuulliseksi pääperiaatteeksi, että maksu suoritetaan määräajassa sen jälkeen, kun asiaa koskeva päätös on saanut lainvoiman. Myös viivästyneestä maksusta perittävistä viivästyskorosta on perusteltua olla maininta taksassa. Valtion maksuperusteasetuksen 3 §:n mukaan maksamattomalle määrälle peritään viivästyskorkoa korkolain 4 §:n 3 momentissa tarkoitetun korkokannan mukaan.

12.2 Mahdollisuus periä maksamaton maksu ulosottoina ilman erillistä tuomiota tai päätöstä on informatiivisena asiana perustelua mainita taksassa. Asiaa koskeva säännös on valtion maksuperustelain 11 §:n 1 momentissa.

13 § Taksan soveltaminen

13.1 Koska taksa ei voi tulla takautuvasti voimaan, tulee taksassa mainita millä perusteella arvioidaan asiat, joihin sitä voidaan soveltaa. Taksa tulisi saattaa voimaan mahdollisimman pian, koska maksuja ei voida periä takautuvasti.

Taksan hyväksymistä koskevassa päätöksessä on perusteltua määrätä, että taksa astuu voimaan muutoksenhausta huolimatta taksassa määrättyä ajankohtana. Tämä ajankohta tulee valita siten, että ennen kyseistä ajankohtaa on taksan hyväksymispäätöstä koskeva pöytäkirja tarkastettu ja asetettu nähtäville. Taksan hyväksymispäätökseen haetaan muutosta kuntalain säännösten mukaisesti.

